

Vater, Abraham,

Regii In Academia Ad Albim Musei Anatomici Augustei Catalogi Appendix
Continens Accessiones Novas Praeparatorum Anatomicorum Siccorum Et In
Liquore Conservatorum Itemque Variorum Monstrorum, Sceletorum Aliorumque
Singularium Quibus Post Editum Catalogum Dictum Museum Auctum Est Cura Et
Opera D. Abrahami Vateri Facult. Med. In Acad. Vitemb. Senioris Et Prof.

Vitembergae [1746]

Res/4 Anat. 201#Beibd.1

urn:nbn:de:bvb:12-bsb11021269-3

VD18 10818367-003

REGII
IN
ACADEMIA AD ALBIM
MVSEI
ANATOMICI
AVGVSTEI
CATALOGI
APPENDIX

CONTINENS
ACCESSIONES NOVAS
PRAEPARATORVM ANATOMICORVM
SICCORVM

ET
IN LIQVORE CONSERVATORVM

ITEMQVE

VARIORVM MONSTRORVM, SCELETORVM
ALIORVMQVE SINGVLARIVM

QVIBVS. POST EDITVM CATALOGVM
DICTVM MVSEVM

AVCTVM EST
CVRA ET OPERA

D. ABRAHAMI VATERI

FACVLT. MED. IN ACAD. VITEMB. SENIORIS ET PROF. PRIMAR.
REGII MVSEI PRAEFECTI.

VITEMBERGAE
PROSTAT IN OFFICINA HENNINGIANA.

LITERIS SCHEFFLERIANIS.

PROOEMIVM.

*H*abes hic, LECTOR BE-
NEVOLE, Regii in Aca-
demia nostra Musei Ana-
tomici Augustei, Catalo-
gi Appendicem, qua re-
censentur accessiones no-
uae, quibus Museum, post
editum Catalogum, cura & opera mea auctum
est. Omnes, quotquot Regii buius The-
sauri perlustrandi gratia ad nos affluxerunt
exteri peregrinantes, admirati sunt lau-
tam & magnificam supellectilem, qua Re-
gia Munificentia Academiam nostram di-
tavit & exornavit, quaque ista prae aliis
superbit. Huic apparatu haud parum

splendoris, ut spero, additum est, accessionibus istis nouis, tum ob numeri rerum singularium incrementum, tum ob earum conditionem, siquidem inter ea talia sunt, de quibus sine iactantia affirmare possum, quod raritatem uix sui similia sint habitura. Prouoco nunc, ut reliqua taceam, ad unicum exemplum, illudque primo loco in his paginis descriptum, nempe partum humanum monstrosum, qui, nemine contradicente, talis aestimabitur. Harum igitur Accessionum enarrationem ulterius differre nolui, partim ut diligentiae, in amplificando Museo adhibetae, Maecenatibus rationem redderem, partim ut Eorum desiderio satisfacerem, qui in perlustrando hoc apparatu, id maxime desiderarunt, multa in eo esse, quae in Catalogo non sint descripta, quapropter lectione huius, eorum, quae olim uiderunt, memoriam renouare nequeant. Haec sunt, quae Prooemii loco huic Appendici praemittere uolui. Vale, LECTOR BENEVOLE. Dabam e Museo Wittembergae d. IV. Octobr. A.R.S. MDCC XLVI.

IN

IN LIQVORE CONSERVATA.

I. **P**artus monstrosus, a fœmina, con-
spectu hominis decollati, tempore
grauiditatis perterrita, editus.

Nota. Foetus hic, si ita nominare licet, fere maturus, & quoad artus inferiores & nates exterius perfectus uidetur, sed interius osibus destitutus, unde crura incuruata & undique flexilia. Truncus corporis nullus; adeo, nec caput nec brachia monstrat, sed eius loco saccus musculosus crassus, pugni magnitudine, cultri ope apertus, intus uacuus, & omnibus uisceribus destitutus, apparet. In huius inferiori tamen regione conspicitur spinae dorsi pars inferior, quae lumbos constituit, carne tecta, & a sacco separata. Eidem in sinistro latere adhaeret renis, phaseoli minimi (Schminck-Bohnen) magnitudinis & figuræ, uasis suis adhaerentis, simulacrum. Funiculus umbilicalis, sacum hunc intrans, tenuis quidem & flacidus est, habet tamen duas arterias & unam uenam, quarum istas ex iliacis prodiisse, situs & inspectio earum indicat, haec uero lumborum dextrae regioni superius annexitur, & forsitan in uenam cauam, ibi sitam, abiit, quia hepar deficit. Quorsum uero abhinc sanguis, ex placenta huius fœtus refluus, abierit, incertum manet. Supra spinam lumborum a sacco separatam, in huius substantia, durities quaedam percipitur, quae uestigia costarum spuriarum exhibet. Causam huius prauae formationis, fœmina ipsa adscripsit terrori, in quem incidit ista, dum a tergo stans, decollati proni cadentis, posteriora tantum conspexit. Admirari potius, quam

explicare licet, quomodo in tanta imperfectione, & uiscerum omnium defectu, fœtus ad istam magnitudinem crescere & nutriri potuerit. De hoc, ne hariolando quidem, quidquam dicere ualeo, quia hoc monstrum a *B. Parente*, qui istud ultra quinquaginta annos inter rariora sua asseruauit, quale nunc appetet, ad me translatum est.

II. Gallina monstrosa, tribus pedibus instructa.

III. Fœtus leporinus monstrosus bicorporeus, octo pedibus præditus.

IV. Pullus anatinus monstrosus, capite & rostro duplici instructus.

V. Pullus Phasianus, uiuus ex ouo extractus, cuius caput, ob rostri superioris defectum, caput felis quodammodo representat.

Nota. Dono accepi a Viro generosissimo, ex cuius ore habeo, quod ipse illud integrum in nido Phasiano, pullis recenter exclusis pleno, inuenerit, & pullum adhuc uiuentem, fracta testa, extraxerit. Probabile est, eundem ob defectum rostri testam frangere, & inde prodire non potuisse.

VI. Pullus gallinaceus monstrosus, recenter exclusus, quatuor alis, & totidem pedibus præditus.

VII. Caput fœtus ouilis monstrosum, in fronte, in orbita communi, duos oculos connatos monstrans, sub quibus uestigium nasi appetet, os uero ab hoc distans,

stans, in loco consueto, in extremitate
rostri uidetur.

VIII. Mures duo albi.

IX. Cor humanum albissimum, ex fœmina,
diutius carcere detenta, in cuius uentri-
culis conspicuntur polypi crassissimi, &
pedibus longissimis, per truncos uaso-
rum egredientium, in uita expansis,
nunc inde propendentibus, præditi.

Nota. Laborabat fœmina asthmate horrendo, quod ipsi, ex
urbe proscriptae, in eductione, singulis gradibus suf-
focationem minabatur, & paucis post dies mortem
afferebat.

X. Uterus humanus, ex fœmina, a quinque
mensibus grauida, in cuius substantia
conspiciuntur sinus uenosí, mutuis ana-
stomosibus inter se communicantes, ex-
tensione diducti, ut totus uterus spon-
giosus appareat. In huius superficie in-
terna hiant cryptæ atque cauernæ, cum
sinubus istis communicantes.

Notu. Vteri huius descriptionem & delineationem uide in
dissertatione mea *de utero grauido* anno MDCC XXV.
habita.

XI. Sarcoma insigne, a pudendo muliebri
resectum, quod uteri inuersi figuram
quodammodo mentitur.

Nota.

Nota. Historiam descripti in dissertatione inaugurali, anno MDCC XXVIII. de hoc *sarcomate* edita, cum adiecta figura.

XII. Polypus nasi, pollicis longitudine & crassitie, e faucibus ciuis huius urbis, me praesente, forcipe a chirurgo extractus.

Nota. Hunc pariter delineare curaui in dissertatione inaugurali, anno MDCC XLIII. de *polypo nasi* conscripta.

XIII. Massa polyposa ramosa & nodosa, nodi Gordii instar inextricabilis, a fœmina, post tormina uentris, per aluum exclusa.

Nota. Huius delineatio uideatur in dicta dissertatione.

XIV. Coagulum polyposum, eiusdem cum polypo nasi magnitudinis & substantiae, a puella nouem annorum uomitu reiectum.

XV. Membranula tussiendo expectorata.

XVI. Rana minor, a rustico uomitu reiecta.

XVII. Lumbricus ex abscessu in dorso, a chirurgo cum duobus sociis, vivus extractus.

XVIII. Fœtus ovilis, in membrana amnii integra, succo amnii innatans.

XIX. Folliculus pinguis, in ansere saginato, iuxta hepar, forte in omento, repertus,
ex

ex quo aperto propendent plumae copiosae, ex interna eius superficie enatae.

Nota. Huius conspectu, homines, qui anserem mactarunt, perterriti, beneficii suspicione ducti, illum ad me attulerunt, anseremque comedere auersati sunt.

XX. Auicula Polonis Remiz dicta.

Nota. RZACZYNSKI in hist. natur. curios. Polon. Tract. X. sect. I. no. XLIX. *Auem sic appellamus patrio idiomate, quia latinum nomen desideratur, passere minorem, coloris fusci.* De huius nido, uide infra sub numero 38.

PRAEPARATA ANATOMICA SICCA.

XXI. Fœtus uitulinus, canis minoris magnitudine, ex utero uaccae exsectus, & per funiculum umbilicalem cera rubra, ad ultimas usque uasorum ramificationes tomentosas, in extremitate pedis, sub ungula, reticula formantes, repletus, unde totus intense rubet.

XXII. Uterus humanus ex fœmina ad enixum grauida, cera rubra repletus, unde locus imprimis, ubi placenta adhaesit, rubicundissimus.

XXIII. Placenta humana, cum fœtu suo in fœmina mortua, ex hoc utero extracta,

B

cuius

cuius arteriae cera rubra, uenae uiridi, per funiculum iniecta, sunt repletae.

XXIV. Uiscera huius infantis, ex thorace & abdomen extracta, cum adhaerente lingua, iniectione cerae rubrae per funiculum, praeparata, & in situ naturali exiccata.

XXV. Portio intestini ieiuni ex alio infante, recens nato, coccinei coloris, ob uasa minima, iniectione cerae rubrae, itidem per funiculum facta, repleta.

XXVI. Portio eiusdem intestini, flatu immiso, distenti & exiccati.

XXVII. Portio eiusdem intestini, inuersi & inflati, ut superficies interior, & in ea tunica uillosa rubicundissima, oculo armato examinari queat.

XXVIII. Caput uituli monstrosum.

Nota. Vitulus hic anno MDCCXXVI. in suburbio nostro, a uacca editus, adhuc uiuus ad meum domicilium appor-tatus fuit, & per aliquot dies uixit, sed quia caput ob gruitatem eleuare, & nutrimentum debitum capere non potuit, expirauit, & a me publice in Theatro, Anatomico dissectus est. Caput istud praegrande, superius simplex uidetur, duabus tantum auribus praeditum, anterius uero in duo rostra est diuisum. Quatuor in eo aderant oculi, quorum duo sub fronte latiori connati, in orbita communi repositi, duo reliqui in utro-

utroque latere unus, siti erant. In ore duplicato duae itidem linguae, sed in radice connatae. In cranio aper-to duo quidem cerebra, sed unicum tantum cerebel-lum, conspiciebantur.

XXIX. Oculi duo huius uituli connati, & in orbita communi depositi, cum muscu-lis utriusque propriis, separatis & exicca-tis, praeparati.

XXX. Lingua duplex istius uituli, radice unica constans, cum annexa communi larynge & pharynge & unico osse hyo-idis, exiccata, musculis utriusque linguae propriis existentibus.

XXXI. Caput agnelli recens nati, monstro-sum, maxilla inferiori destitutum.

XXXII. Pes fœminæ, ulcere profundo gan-graenoso, cum ossium tarsi carie, ante-rius in ipsa iunctura cum tibia, laborans, supra malleolos resectus.

XXXIII. Extremitas pedis sphacelati, in viro mox post digitos detruncata.

XXXIV. Ossicula primæ phalangæ digito-rum eiusdem pedis separata, seorsim in uitro asseruata.

XXXV. Sceleton anatis rubicundum, per nutrimentum tintum.

Nota. Huius experimenti prima mentio facta est, in *Transactionibus Philosophicis Societatis Regiae Londinensis n. 442. p. 287. in Schediasmate num 8. An Account of the Bones of Animals, being changed to a Red Colour by Aliment only* By John Belchier, Surgeon, F. R. S & altera num. 443. pag. 299. num. 2. *A further Account of the Bones of Animals being made Red by Aliment only.* By John Belchier, F. R. S. Tinctura haec ossibus conciliatur ope alimenti, cum rubia tinctorum mixti, & animali uiuenti per aliquot tempus esui dati. Notatum dignum est, sola ossa hac tinctura infici, reliquis partibus mollibus penitus immunibus manentibus. Nec minus notabile, colorem rubicundum tantum ossibus conciliari posse. Periculum feci, cum radice curcumae, itemque orleana, alimento, quo duas columbas per aliquot tempus natriuimus, additis, & sperauit, forte, ut ossa colore flavo tincta apparerent, eo magis, quia ossa hominum, iectero confirmato laborantium, eodem colore infecta, reperta fuisse, obseruationes Auctorum fide dignorum confirmant. Sed euentus minime respondit uoto.

XXXVI. Sceleton testudinis.

XXXVII. Sceleton uestertilionis.

ALIA CVRIOSA ET SINGVLARIA.

XXXVIII. **N**idus auis Remiz, cuius mentione supra Num. XX. facta est.

Nota. De auicula & nido haec habet ibidem citatus Rzaczynski loc. cit. De illa BONANNI S. I. IN MVSEO KIRCHERIANO refert sequentia. In Lituania sunt nidi, ex molli lana, prodigiosa arte compacti, in formam rotundi sacculi, seu potius crumenae, efformati a Remis auicula. Haec corpore minima, ingenio tamen maxima,

cum

cum insidias serpentum suis timeat pullis, tali arte nidum componit, ut semper ab extremitate alicuius ramusculi, supra decurrentes aquas dependeat, ne serpentes insidiantes sustentare ualeat; atque ut ipsa pullis, ab ovo exclusis, cibum suppediare possit, foramen relinquit apertum, in eiusdem nidi latere, cui tamen ueluti teclum, instar suggrundae, imminet, ne aqua de cœlo in nidum decidat. In Prouincia Volbiniae eiusmodi nidos incolae uenantur, utpote qui catarrho equorum remedium praebent opportunum, si sub eorum naribus comburantur: imo et hominum, si cum lacte decocti applicentur ceruici. Tales nidos receperam ex Lituania &c. Dictis addit BALBINUS S. I. in hist. naturali Bohemiae, sub Maudicek uerbo, quod auis eiusdem nidus sit mirabilis, ex materia lanuginosa, alba, texto opere, tam angusto superne introitu, ut sola ipsa intrare possit, maior autem quaecunque alia excludatur. Ex lanugine florum, iuxta TYLKOWSKI in Phys. curios. nidus conficitur, cuius suffumigio se leuant homines, dum catarrho in faucibus opprimuntur. Curatur & malignitas ulcerum conclusa capite, si fumus saepius aure excipiatur.

XXXIX. Frustum uitri, articuli digitii magnitudine, angulosum, a uitro, inter bibendum fracto, separatum et inopinato deglutitum, demum elapso biennio, oborta febre anomala, scybalo excrementi aluini duriori inclusum, per inferiora redditum.

XL. Cornu ceruinum, truncō arboris ulmi inolitum.

Nota. Talia ubiuis fere in magnorum Principum Museis monstrantur, & pro naturae portentis habentur. Sed frau-

dem subesse, sectione huius trunci, detexi, & in Programmate ad Dissertationem inauguralem *de consensu partium publicaui*, & iterato experimento, in porticu Regia Dresdensi instituto, confirmaui.

XLI. Cornu cerui monstrosum, forma globosa, anno 1672. in sylua Annaburgensi a trunko arboris fagi, cui per radiculas, in uestigia uasorum sanguiferorum penetrantes, annexum fuit, resectum.

Nota. Huius mentionem feci in Programmate ad Dissertationem inauguralem Ao. MDCCXLIV. edito, & iconem Norimbergam, Commercio literario inferendam, misi.

XLII. Cornu ceruinum petrefactum & calcinatione in terra, instar unicornu fossili, albissimum redditum, quod Ditticherodae prope Rosla, quae sedes est Comitum de Mansfeldt, ad syluam Hercyniam in comitatu Stolbergensi, nouem ulnarum altitudine sub terra abditum, fodiendo puteum, repertum & erutum est.

Nota. Donum hoc pro Museo Regio accepi a Uiro reuerendo, Dn. Johanne *CHRISTOPHORO DEHLEN, Pastore Ditticherodensi*, cum relatione, lingua uernacula ad me missa. In hac describit constitutionem agri istius loci, ubi cornu inuentum est, cuius superius stratum, ulnae crassitie, ex terra nigra, lapidibus intermixta, constat, sub qua, octo ulnarum profunditate, limus purissimus, & adeo homogeneus deprehenditur, ut ne lapillulum, pisi magnitudine, in eo reperire liceat. In huius limi fundo latuit istud cornu ceruinum, infra limum uero arena

arena glareosa, scaturigines fontis continens, reperta est. Hinc concludit laudatus Uir, non in particulari, aut successiue facta inundatione, cornu istud, uel totum ceruum, tanta profunditate sub terra sepultum fuisse, sed a diluuio potius uniuersali repetendum hoc esse. Ab antiquis enim inde temporibus cornu hoc ibi latuisse, inde constare, quia testibus annalibus, a multis seculis, pagus Ditticherodensis una cum Pastoratu stetit. Hoc saltem cum illo dolemus, non integrum cornu, sed uix dimidium, idque a fossoribus in frusta fractum, eductum fuisse, nec residuum indagari potuisse, propter metum, ne puteo, aut fundamento domus Pastoris, superius proxime huic loco adiacentis, ruina conciliaretur.

XLIII. Dimidium uertebrae animalis mari- ni, insignis magnitudinis, sed incertae originis.

Nota. Dono accepi a clariss. Doct. Trew. Medico Norimbergensi Ordinario Consil. & Archiar. Onoldino.

XLIV. Phiala uitrea, in qua farina fossilis, seu potius marga ex agro Klieckensi, pro- pe Coswigam, Anhaltino-Seruestanam, ex qua uulgus, crescente annonae, addito fermento panis, panem coxit.

Nota. De hac farina uideri potest *Clariss. BRVCKMANNI Epist. itiner. XV.* de farina fossili, qualis in Saxonia & Silezia reperitur.

XLV. Phiala uitrea cum frusto panis, ex hac farina cocti, massae magis calcariae, quam pani, similis.

XLVI.

XLVI. Lignum petrefactum, in Thuringia prope Gorslebium, ex Unstruda extratum.

XLVII. Urna Sorabica haud procul a Witteberga, inter pagos Scholiz & Reinhardis, Schmidebergae proxime adiacentes, Anno MDCCXXXVIII. effossa.

XLVIII. Regula, ex dente Hippopotami in Siberia fabricata.

Nota. Hanc Petroburgo Russorum acceptam, & duo antecedentia, Museo Regio donauit *Clariss Dn. Doct. WEIDLER. Mathemat. Superior. in Acad. nostra Prof. Public.*

XLIX. Testa astaci marini maximi, Gummer dicti.

L. Cancer marinus, Taschen-Krebs, Meer-Krab dictus.

LI. Chela gammari, seu astaci fluuiatilis, monstrosa tridens.

LII. VITRUM, in quo testa oui gallinacei fracta, una cum ouulo minori, quo istud praegnans repertum fuit, in eodem reposito, conspicitur.

LIII. Effigies infantis monstrosi recens nati, semiaethiopis, tumore in capite, magnitudinem huius superante, pluribusque in pedibus & manibus digitis praediti.

